

10 (KATEBUINA) MAI IETA Rongorongo aika iai koauaia ibukin te iti n totoko ae te Pfizer

- 1 Te iti n totoko ibukin te Covid-19 a tia n kamatebaiaiki raoi.
- 2 Te iti n totoko ae te Pfizer iai kakoauna ae rang mano ao man tia ni kakoauaki bwa e rang nakoraoi imuin tian tararuan te mirion mwaitin taian doses ni kabuta te aonnaba.
- 3 Angin ana side effects (bwai ake ko namakina iai te aki marurung i muin te iti n totoko) a bebete ao aki maan. Ana urubwai te COVID-19 e kona n rang kakaiaiki riki ao tei maan.*
- 4 Iai tabeua bwaai aika a kona n reke aika a kona n kakaiaiki riki ma e rang karako, n aron aki botaun rabatam ma te iti ke iai rotakin buroom. Ngkana ko namakina te korakai ni ikeike, tatan burom, te maraki ni bwabwa ke ko namakina angin te kiro n te tai naba anne ke ni bong ake i muin itinakim n te iti n totoko ko na riai ni kakaia buokam man te o'naoraki.
- 5 E aki kona n roota am DNA.
- 6 Te rongorongo mai England e kaotia bwa uoua ana doses te iti n totoko ae Pfizer ae e rang mwakaroiro ni kaitara te Delta Variant.
- 7 Te rongorongo ni kabuta te aonnaba e kaotia bwa akea kanganga aika a na reke nakoia bikoukou ngkana a anganaki te iti n totoko ibukin COVID-19.
- 8 Aine aika a kammamma a kona n anganaki te iti n totoko ibukin te COVID-19 n akea aia kanganga. A kona naba n tiba tautian rabataia ma natia.
- 9 Ngkana ko kataia ni iangoa reken natim, akea am kanganga ngkana ko ana te iti n totoko.
- 10 E kainnanao uoua doses te iti n totoko aio ibukin karekean te kamanomano ae rang tamaroa.

HP7755 | 24 Sept 2021 - Kiribati

N na kanga ni karekea te te iti n totoko ibukin COVID-19?

Ibukin kabaeam am tai ibukin uoua doses ibukin te iti n totoko, te kabane n bebete ni kawai ko karaoia n te online.

Nakon **BookMyVaccine.nz**
ni kabaea am tai.

Ao teuana kawaina tarebonia te **COVID Vaccination Healthline** iaon **0800 28 29 26** (8am nakon 8pm, 7 te bong n te wiiki) ao ti a kabaea ibukim ao kaekai titiraki.

* Ibukin karekean riki te atatai iaon side effects aika a kona n reke man te iti n totoko Pfizer nakon:
covid19.govt.nz/vaccine-side-effects

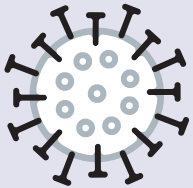

COVID-19 iti n totoko Karekei taian rongorongo aika a koaua

Aio te rongorongo ae ko kainnanaoia bwa e na kanga te iti n totoko ae te Pfizer COVID-19 ni kamanoko ao am utu.

E kanga ni mwakuri te iti n totoko ?

Te iti n totoko ae ko na anganaki e karaoaki man Pfizer/BioNtech. E aki airi ma makorokoron te virus. E aki kona n reke iroum COVID-19 man te iti n totoko. Aio aron ana mwakuri n kamanoko.

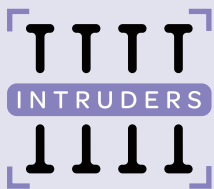
Kanako

Te **iti n totoko** e kanakoi kabarabaran aron reiakinan rabwatam ni buakana te COVID-19 virus.

Reirei

Man kabarabara aikai ao rabatam e rabakau n kina te COVID-10 virus ao kabonganai **tautia n rabata** ni kaitara. Tautia n rabata aikai a tuka te virus bwa e naki kaoraka am cells ao e buokia n tiringa.

Kamanoa

Nanona ngkana ko kuba ni kaitibo ma te COVID-19 virus n taai aika a na roko, **rabatam e a tauraoi bwa iai ana bai ni mwakuri aika a kona ni katanna** n te aro ae ko na aki kai aoraki.

E kanga karaoan te iti n totoko n te tai ae rang tawe?

Reitaki n te aonnaba

Te moantai ae scientists (taan rabakau) ao tautaeka man te aonnaba a reitaki ni karaoa te iti n totoko. Reitakia kain te aonnaba aio ni karoa iti n totoko n te aro ae rang kawaekoaki ma tiaki nanona e anaki kataweana ni kauarereke kawai aika a riai ke n aki tara iteran tuan te mauri.

A moan karaoa te mwakuri taan kakae

Te iti n totoko ae mRNA vaccine bon tiaki te rabakau ae boou ao e a kaman kamatebaiaki riaon te buina te ririki ni ikoataki ma karaoan iti n totoko n aron te iti n totoko ibukin te buti n flu.

Buoka aika aki tianaki

Te mwaiti ni mane ae rang rawata ao te tai ae e a tia ni kabaneaki ibukin karaoan te iti n totoko aio.

Akea te kauarereke

Mangan karaoan te kakae aika a kakaokoro a riki n te tai ae titabo.

Te iti n totoko ibukin COVID-19 e a tia n rinanon ni kabane mangan te kakae ae titabo ma iti n totoko ake tabeua.

Ti na kanga n ataia bwa te iti n totoko aio e na kamanoai man COVID-19?

Kakatai n nora raoiroin bwain aoraki

Ti ataia bwa e mwakuri te iti n totoko ae Pfizer ibukina bwa e rinanon taian tutuo inanon namakaina ma aomata aika iaon 40,000 imain ae kariakaki kabongana Kakatai aikai a kabotau muiin te tutuo iaomia kurubu ake a itinaki ma te kurubu teuana are a anganaki te placebo (salt solution).

N taian kakatai, e kuneaki te Pfizer vaccine bwa e a tia n anga 95 % te kamanomano man aoraki ae kanikinaean Covid-19.

Rongorongu aika a koaua

E kakoauaki raoi bwa e rang omwaka te iti n totoko ni kaitara te Delta variant.

Uoua ana doses te iti n totoko aika a rang omwaka aia mwakuri ni katantan man aoraki aika kanikinaean Delta ao riki ni kaitara te aoraki ae kakaiaki are e na kainnanao te rin n te oo n aoraki.

E kakoauaki naba bwa tabeman aomata ake a tia n itinaki are e reke irouia te Delta variant, a kuri ni bebete riki irouia korakoran angin te aoraki.